

Оперативна Програма “Черноморски басейн 2014 - 2020”

TIMMOD

**НАСЪРЧАВАНЕ НА ТЕХНОЛОГИЧНИТЕ ИНОВАЦИИ В
МОНИТОРИНГА И МОДЕЛИРАНЕТО НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ОЦЕНКА НА РИБНИ И НЕРИБНИ РЕСУРСИ**

INNOVATION WE NEED FOR THE BLACK SEA WE WANT !

ЕДНА ГОДИНА СЪТРУДНИЧЕСТВО (МАЙ 2020 - МАЙ 2021)

Общи граници. Общи решения.

Партньори

Институт по рибни ресурси
(ИРР)

България

www.ifrvarna.com

Асоциация за изследване и развитие на
Черноморското крайбрежие и река Дунав (АЧД)

България

www.bdcabg.org

Университет Аристотел, Солун
(AUTH)

Гърция

www.auth.gr

Национална Агенция по Околна среда
(NEA)

Грузия

www.nea.gov.ge

Регионален център по околна среда
(RECM)

Молдова

www.rec.md

Национален Институт за Делтата на р. Дунав
(DDNI)

Румъния

www.ddni.ro

Проектът TIMMOD

Проект TIMMOD - Насърчаване на технологичните иновации в мониторинга и моделирането на околната среда за оценка на рибни и нерибни ресурси е финансиран от ЕС в рамките на програма Черноморски Басейн 2014-2020 г. по тематична цел 2. Опазване на околната среда и намаляване на морските отпадъци, приоритет 2.1 Подобряване на съвместния мониторинг по околна среда.

Основните цели на проекта са:

- ✓ Подобряване на регионалното сътрудничество в областта на мониторинга на околна среда и численото моделиране чрез насърчаване на технологични иновации;
- ✓ Подобряване на наличността и качеството на данни, сътрудничество по отношение на обмена на данни за качество на водите и биологични показатели;
- ✓ Оценка на рибните и нерибните ресурси в Черно море - в съответствие с Рамковата Директива за Морска Стратегия, Стратегията за Син Растеж, Конвенцията за опазване на Черно море от замърсяване и други европейски и регионални нормативни документи.

Проектът TIMMOD обединява усилията на шест партньорски организации, обединени от идеята за насърчаване на иновациите и подобряване на трансграничното сътрудничество в областта на мониторинга на околната среда в Черно море:

- ✓ Институт по рибни ресурси (ИРР), България
- ✓ Асоциация за изследване и развитие на Черноморското крайбрежие и река Дунав (АЧД), България
- ✓ Университет Аристотел Солун (AUTH), Гърция
- ✓ Национална Агенция по Околна Среда (NEA), Грузия
- ✓ Регионален център по околна среда (RECM), Молдова
- ✓ Национален Институт за делтата на р. Дунав (DDNI), Румъния

Основните целеви групи на проекта са:

- ✓ Национални публични структури и международни организации;
- ✓ Местни власти;
- ✓ Секторни агенции;
- ✓ Заинтересовани групи, вкл. НПО;
- ✓ Университети и изследователски центрове.

Специфични цели и основни дейности

Специфичните цели на проекта са:

SO1. Повишаване капацитета на партньорските организации (и други заинтересовани страни), за осигуряване, използване и споделяне на надеждни и съвместими данни за околната среда - параметри за качество на водата, рибни и нерибни ресурси. Тази цел ще бъде постигната чрез изготвяне на детайлно проучване на технологичните иновации (вкл. бъдещи и нововъзникващи технологии), преглед на най-добри практики, тестване и демонстриране в рамките на пилотни обекти в морското пространство на България и Грузия.

SO2. Подобен обмен на данни за околната среда между партньорите от Черно море, чрез създаване на набор от информационни уеб-инструменти. Тази цел ще бъде постигната чрез цялостен анализ на различни уеб-приложения за обработка на данни и числено моделиране, приложение на професионално хидродинамично моделиране, както и разработка на уеб-базирани инструменти за данни, интегрирани в демонстрационна платформа за споделяне на данни (MMDSP).

SO3. Създаване на обща иновативна Стратегия, отчитаща национални, регионални и европейски нормативни документи, за подкрепа на приложението на съвременни мониторингови и информационни технологии, в условията на пълна прозрачност и насърчаване на иновациите. Стратегията има за дългосрочна цел да разпространи резултатите от проекта във всички зони на Черно море, като по този начин осигури устойчивост на резултатите от проекта и подобряване на съвместния мониторинг на околната среда.

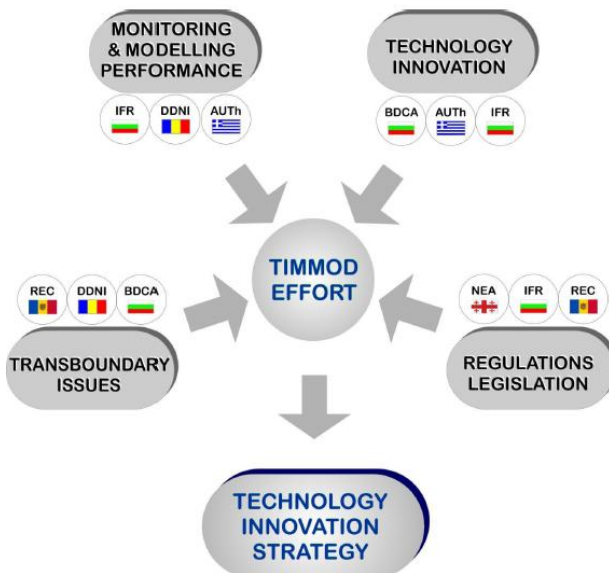
Основните дейности са разделени в четири основни направления:

- ✓ Проучване и представяне на иновативни технологии за мониторинг и моделиране на околната среда за оценка на рибни и нерибни ресурси.
- ✓ Оценка и препоръки за приложение на хидроекολогични числени модели за обработка на данни, контрол в реално време и прогноза на морските условия в Черно море.
- ✓ Пилотни демонстрации на иновативни дейности по екологичен мониторинг на морската среда, с използване на професионални инструменти и методи за обработка на данни.
- ✓ Разработване на Иновативна Стратегия за подобряване на съвместния мониторинг, споделянето на данни и системи за обмен на информация в съответствие с Рамкова Директива за Морска Стратегия (РДМС) и Нормативна рамка за събиране на данни за рибни ресурси.

Една година сътрудничество (Май 2020 - Май 2021)

Проектът стартира през май 2020 г., а на 11 юни 2020 г. се проведе официалната Откриваща Среца, организирана като онлайн събитие от водещия бенефициент - Институт за рибни ресурси - Варна, България. Съвместната работа на партньорите по проекта групирана в четири основни дейности, включени в работния план, започна още с първия ден на проекта. Три информационни събития бяха проведени през септември 2020 г. във Варна, България; ноември 2020 г. в Кишинев, Молдова и април 2021 г. в Солун, Гърция. Две тематични трансгранични срещи (TTM1 и TTM2) с акцент прилагането на иновативни технологии и методи за мониторинг на околната среда бяха организирани през ноември 2020 г. в Кишинев, Молдова и през април 2021 г. в Солун, Гърция.

Един от важните акценти в дейността през първата година беше активното участие на заинтересованите страни. Повече от 30 организации от пет черноморски държави, включително представители на местни, регионални и национални власти, секторни агенции, университети и изследователски организации, НПО и др се включиха в дейности по изпълнението на проекта.

Тематични трансгранични срещи

Тематичните трансгранични срещи (ТТМ) планирани в рамките на проектната мрежа TIMMOD имат за цел повишаване на осведомеността на учените, изследователите и вземащите решения и за подобряване на регионалното сътрудничество на институциите за съвместно прилагане на иновативни решения за мониторинг на морската среда и международен обмен на данни. По този начин се осигурява принос на резултатите от проекта TIMMOD към, основния приоритет на програмата Черноморски Басейн 2014-2021 2.1 „Подобряване на съвместния мониторинг по околна среда“.

Първата тематична трансгранична среща бе проведена през ноември в Кишинев, Молдова. Поради рестрикциите свързани с пандемията от COVID-19 събитието бе организирано като онлайн/хибридна среща чрез онлайн участие през платформата MS TEAMS и конференция. Повече от 50 участника от шест черноморски държави взеха участие в срещата.

Втората трансгранична среща бе организирана като онлайн събитие в края на април 2021 г. от Университет Аристотел, Солун (AUTH), Гърция. Фокусът на срещата беше поставен върху разработения доклад „Преглед на иновативните технологии за мониторинг на околната среда и оценката на запаса от рибни и нерибни ресурси“. На срещата присъстваха 50 експерта, представители на организации партньори по проекта и различни заинтересовани организации.

Технически доклади

Техническите доклади са важна част от резултатите по проекта TIMMOD. През първата година от проекта екипа на TIMMOD разработи три технически доклада.

Първият доклад „Ситуационен анализ на мониторинга и оценката на рибни и нерибни ресурси в Черно море и препоръки за повишаване на ефективността от приложението на съществуващи методи и инструменти“ е разработен съвместно от всички партньори в проекта. Основен акцент в доклада е състоянието на мониторинга и оценката на морските ресурси в Черно море в акваториите на партньорските държави. Допълнително са разгледани и данни за останалите черноморски държави - Турция, Русия и Украйна, като по този начин се постига цялостен преглед на състоянието. Анализът на настоящите техники за мониторинг и оценка на рибни и нерибни ресурси в Черно море има за цел да бъдат подготвени препоръки за по-ефективното използване на различните методики и инструменти за мониторинг.

Докладът „Проучване на иновативните технологии за мониторинг на околната среда и оценката на запаса от рибни и нерибни ресурси“ представя подробен анализ на технологичните иновации в мониторинга на морската околна среда и тяхното приложение за оценка на запаса от рибни и нерибни ресурси, целящ извеждането на препоръки за по-успешно приложение на иновативните технологии и подобряването на регионалното сътрудничество за обмен на данни в Черноморския басейн. Анализите, заключенията и препоръките в този доклад са предназначени предимно за учени, изследователи, вземащи решения и съответни заинтересовани страни, занимаващи се с рибарство и опазването на околната среда в Черно море, но в същото време този доклад предоставя ценна информация, която може да се използва от широката общественост.

Докладът „Проучване на трансграничните механизми за координация и сътрудничество“ включва анализ на трансграничните механизми за координация, анализ на пропуските в системите за международен обмен на данни, на наличните организационни и човешки ресурси в страните партньори и в района на Черно море. Като цяло фокусът е поставен върху тяхното значение за планираното технологично обновяване, идентифициране на приоритетните проблеми, и върху това как технологичните иновации ще повлияят благоприятно изпълнението на РДМС и РСД.

Разпространение на резултати и информираност

Важен елемент от изпълнението на проекта е повишаването на обществената осведоменост. Повишаването на знанията за живите ресурси на Черно море сред широката общественост ще окаже положително влияние върху резултатите от проекта.

1-во информационно събитие: Първото информационно събитие за проекта TIMMOD се проведе на 11 септември 2020 г. във Варна, България. Събитието бе организирано от Институт по рибни ресурси - Варна и имаше за цел да представи основните цели и задачи на проекта пред заинтересованите страни.

В събитието участваха 20 представители на държавни и неправителствени

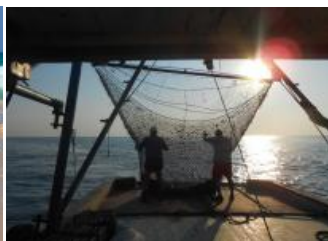
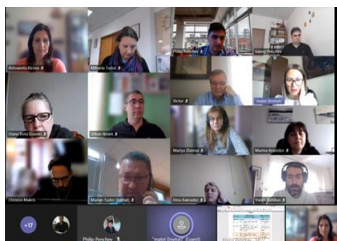
организации - Басейнова Дирекция, Институт по хидродинамика, Морски Клъстер България и др. Сред обсъжданите теми бе използването на модерни технологии за мониторинг и оценка на рибните и нерибни ресурси в Черно море.

Второ информационно събитие: Второто информационно събитие бе организирано от Регионален център по околна среда, Молдова. Събитието се проведе на 13 ноември 2020 г. и беше посетено от петнадесет участника, представляващи различни заинтересовани страни. Основните цели, задачи и очаквани резултати от проекта TIMMOD, бяха представени и обсъдени по време на събитието.

Третото информационно събитие е планирано през май 2021г. в Солун, Гърция. Основна цел на събитието е да представи проекта TIMMOD пред различни групи заинтересовани страни.

На вълната на иновациите

Новите технологии и иновативните методологии винаги са променяли начина, по който изследваме нашите морета. През последните години се наблюдава значително развитие в начините за набиране на данни и мониторинга на параметрите на морската вода и екосистемите, оказващо влияние върху:

- ✓ Дистанционното наблюдение, включително обработката на сателитни изображения и орто-фото снимки
- ✓ Развитието на методи и инструменти за *insutu* събиране на данни (многолъчев сонар, подводна камера, химически анализ) и подходящи платформи за носене на оборудване (плавателни съдове, безпилотни системи)
- ✓ Иновативните информационни технологии за обработка на данни (числени модели), визуализация, анализ и прогнози за взимане на решения.

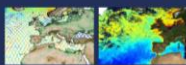
DATA

Ocean Products – 3 sources

Satellite data

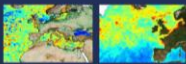
Available in 2 processing Levels

- L3 – daily composite products, single/multi sensor (Along Track or gridded product)

SeaWiFS NRT Along Track products (left)
CMR-A-DL3 NRT L3 (right)

- L4 – daily interpolated and weekly/monthly composites

SeaWiFS NRT Gridded products (left)
CMR-A-REP L4 Copernicus Global composites (right)

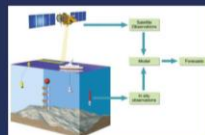
InSitu data

From different networks and platforms

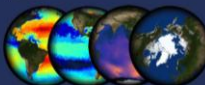

Model data

From 3D numerical representation of the ocean with an assimilation of « real » data

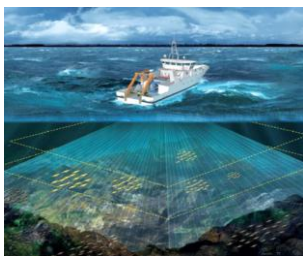
Physical, bio, wave and sea ice models are operated

Всички горепосочени категории се развиват с бурни темпове и поради това е необходим правилен подход при избора на технология за мониторинг. Основната цел на проекта TIMMOD е да насърчава иновациите в мониторинга на околната среда за оценка на рибните и нерибни ресурси в Черно море, където бе насочена и съвместната работа на партньорите през първата година от проекта.

Предизвикателствата пред проекта са свързани със споделянето на данни и интегрирането на сензори, най-вече заради навлизането на нови и различни сензорни технологии и огромните масиви от данни.

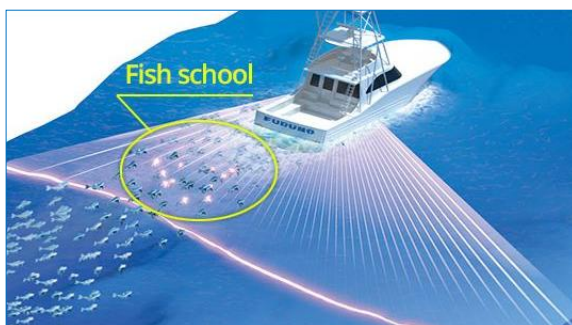
Подробен преглед на иновативни технологии е представен в доклад “Преглед на иновативните технологии за мониторинг на околната среда и оценката на запаса от рибни и нерибни ресурси”.

Какво предстои

Продължава съвместната работа на партньорите по различните дейности на проекта TIMMOD, до края на 2021 в работния план са включени:

- Организация на първи и втори пилотен демонстрационен проект за използване на иновативни инструменти за мониторинг на морската околна среда във Варна, България (юни/юли 2021) и Батуми, Грузия (септември/октомври 2021);
- Организация на трета и четвърта тематична трансгранична среща в България и Грузия;
- Приключване на технически доклади относно:
  - Препоръки за приемане на иновативни технологии и добри практики за мониторинг на морската околна среда в Черно море;
  - Уеб-базиран GIS инструмент за интерактивна работа с данни от числени модели за заинтересованите страни и крайните потребители, включително и разработване на база данни с данни от хидрографски и екологични измервания;
  - Проект на Иновационна Стратегия за подобряване на сътрудничеството в областта на мониторинга, обmena на данни и информационни платформи в съответствие с РДМС и РСД.

Успешното реализиране на пилотните демонстрационни проекти и провеждането на тематичните трансгранични срещи ще спомогне за постигането на една от целите на проекта: *повишаване на осведомеността и подобряване на регионалното сътрудничество в областта на технологичните иновации за мониторинг на морската околна среда и оценката на запаса от рибни и нерибни ресурси.*

TIMMOD - Публикации

Уебсайт на проекта

Можете да намерите разнообразна и актуална информация за всички дейности и събития на уебсайта на проекта. Посетете ни на адрес: **www.timmod.org**.

Бюлетин

В изпълнение на дейностите за разпространение на резултатите от проекта се предвижда публикуването на шест електронни бюлетина. Разпространението им сред заинтересованите страни от черноморските държави е начинът да бъдат надлежно информирани за напредъка на проекта. В рамките на първата година от проекта са публикувани първи и втори бюлетин, налични на английски, български, грузински, гръцки и румънски език.

Листовки и брошури

Информация за основните резултати по проекта се публикува в периодични печатни листовки и брошури, разпространявани по време на основните проектни събития.

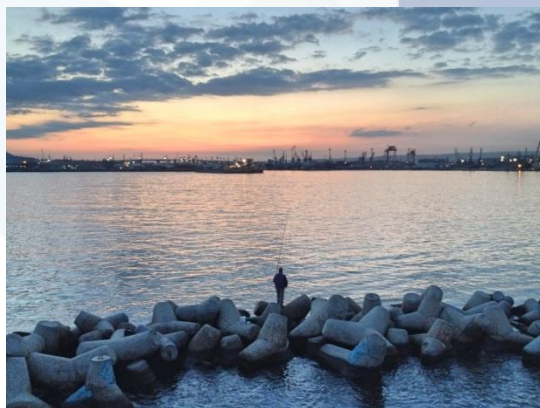
TIMMOD в социалните мрежи

@ Facebook <https://www.facebook.com/TIMMOD-Project>

@ LinkedIn [TIMMOD Innovation Network](https://www.linkedin.com/company/timmod-innovation-network)

@ ResearchGate <https://www.researchgate.net/project/TIMMOD>

Документът е разработен от: Консорциум TIMMOD
Редакция: Регионален център по околна среда, Молдова
Печат: Институт по рибни ресурси - Варна
Адрес: Варна 9000, бул. Приморски 4
Тел: +359 52 632 065
E-mail: director@ifrvarna.com
Уебсайт: www.ifrvarna.com

Съвместна Оперативна Програма Черноморски басейн 2014 - 2020 г.
© 2021 консорциум по проект TIMMOD

Дата на издаване- 10 Май 2021

Съвместната оперативна програма Черноморски басейн 2014-2020 г. е съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския инструмент за съседство и от страните участнички: Армения, България, Грузия, Гърция, Република Молдова, Румъния, Турция и Украйна. Тази публикация е изготвена с финансовата помощ на Европейския съюз.

Тази публикация е издадена с финансовата подкрепа на Европейски съюз. Съдържанието на тази публикация е отговорност единствено на партньорите по проект TIMMOD и не отразява непременно възгледите на Европейския съюз